

**MEMOIRER OG BREVE,
XXV. STRANDMOLLEN
OPTEGNELSER AF JOHAN
CHRISTIAN DREWSEN**

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649082506

Memoirer og breve, XXV. Strandmollen optegnelser af Johan Christian Drewsen by Julius Clausen

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

JULIUS CLAUSEN

**MEMOIRER OG BREVE,
XXV. STRANDMOLLEN
OPTYEGNELSER AF JOHAN
CHRISTIAN DREWSEN**

**MEMOIRER
OG BREVE**

UDGIVNE AF
JULIUS CLAUSEN og P. FR. RIST.

XXV

STRANDMØLLEN

OPTEGNELSER AF
JOHAN CHRISTIAN DREWSSEN

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISKE FORLAG
KØBENHAVN
1916

STRANDMØLLEN
OPTEGNELSER AF
JOHAN CHRISTIAN
DREWSEN.

UDGIVNE AF JULIUS CLAUSEN OG P. FR. RIST.

TRYKT I 900 EKSEMPLARER

LANGKJÆRS BOGTRYKKERI
KØBENHAVN

INDLEDNING

DE her meddelte Optegnelser er ikke en fuldstændig Selvbiografi af *Johan Christian Drewsen*, men nogle Erindringer om hans Ungdom, som han har nedskrevet i sit 60de Aar. De handler mest om hans Barndoms Dage og hans Ynglinge-Aar. Han fortæller indgaaende om sine Forældre og andre Slægtninge, om sine Omgivelser og private Oplevelser, sin Virksomhed og sin Stræben, men han har kun sporadisk berørt sine ældre Aar og disses Virksomhed, og da ofte flygtigt og spredt.

Johan Christian Drewsen, — som en nyere Forfatter i sin Omtale af hans Valg til Stænderdeputeret 1834 betegner saaledes i Lapidarstil: „Drewsen fra Strandmøllen, Agronomen, Fabrikanten, Bondens Ven og Opdrager, Herremandsvældets og Standsulighedens uforsonlige Modstander, djærv i Tale og Skrift, i Alvor og Humor, den bedste Repræsentant, de mindre Landejendomsbesiddere kunde faa i Salen,*¹⁾ — er kendt af enhver dansk Mand og Kvinde, og hans offentlige Liv og Virksomhed er saa mange Gange fortalt i Bøger og Tidsskrifter, at det vil være eller bør være kendt af alle. Hans mærkelige og mandige Personlighed vil derimod være mindre kendt.

Forfatteren *Frederik Barfod* har i 1847 forfattet en vidtløftig Levnedbeskrivelse af ham, som kun eksisterer i Manuskript (Kgl. Bibl. Ny kgl. Saml., Fol., 1489).

¹⁾ M. Rubin: *Frederik VI's Tid*. Kbhvn. 1895. Side 492.

Denne Levnedbeskrivelse blev til paa den Maade, at *Barfod*, som i „Skandinavisk Folkekalender for 1844“ havde skrevet en Biografi af *Drewsen*, der nærmest var af politisk Karakter, et Par Aar efter henvendte sig til ham, for at komme i Besiddelse af saadanne Oplysninger, der kunde føre til Udarbejdelsen af en grundigere biografisk Fremstilling. Efter nogen Modstræben gik *Drewsen* ind derpaa, og efter en Række Samtaler mellem dem og efter flittig Brug af alle mulige tilgængelige Kilder fremstod endelig det store Manuskript, som det egentlig var Meningen skulde trykkes efter *Drewsens* Død. Men det synes, som om *Drewsen* selv, uagtet Manuskriptet blev forelæst for ham, — for at han kunde identificere det — ved senere Gennemlæsning af den elegante Afskrift, har følt sig ret utilfreds med det i det hele taget, thi han har ikke alene forsynet det med mange egenhændige Smaarettelser og ofte i ret drastiske Udtryk fremhævet en Del Misforstaaelser og Fejltagelser, men har tilføjet en ligeledes egenhændig Efterskrift, i hvilken han søger at rette de Fejlsyn, som *Barfod*, særlig med Hensyn til de politiske Begivenheder, efter hans Mening tidt gør sig skyldig i.

Barfods Levnedbeskrivelse af *Drewsen* er ikke lykkelig. Den mangler i det hele Form og Holdning, og Forf. har ikke forstaaet at fremstille den mærkelige Personlighed, der gør ham til en af Tidens mest fremtrædende Mænd. Han har ikke forstaaet at skildre ham objektivt, men har ladet sine egne Anskuelser — demokratiske, skandinaviske, grundtvigianske, hyperdanske — paavirke det, som *Drewsen* fortæller ham, og givet det en Tone og Farve, som ikke stemmer sammen med *Drewsens* retlinede, overlegne og beherskede Personlighed.

Imidlertid indeholder det store Arbejde en Mængde Oplysninger, som ikke kendes andetsteds fra og som derfor, tilligemed den største Del af *Drewsens* omtalte egenhændige Efterskrift, er medtagne i de her fore-

liggende, hidtil utrykte „*Bidrag til min nærmeste Families Historie*“, som han kalder dette sit egenhændige Manuskript, men som, hvad Læserne vil se, indeholder langt mere.

Dette Manuskript (124 Sider i Folio) er i hans Dattersøns Dr. phil. V. Pingels Eje, og er af ham stillet til Udgivernes Raadighed.

Alene ved sin Stil er *Drewsens* egne Optegnelser interessante. Den er, især i Begyndelsen, typisk for Tiden og paavirket af den; den er fuld af Udtryk, der klinger af Borgerdyd og Borgerpligt og Borgerheld, „Kransen af Egeblade, der overstraalet Laurbærkransen“. Sproget glider snart ind i en knap, kort imponerende Tone, snart lyder det tungt og dvælende, saa at der ogsaa her spores det samme Ekko fra Oehlenschlägers Tragedietoner, som saa ofte i Datidens Optegnelser og Breve. Hans Forsøg paa en psykologisk Fremstilling af sine Slægtninges Personligheder, især Faderens og Stifmoderens, er meget mærkelige og skønne; man føler hans Glæde ved at tale om dem, som han elsker; det er som om Pennen skælver i hans Haand af sønlig Kærlighed.

Hans Erindringer mangler desværre mange Ting af stor Interesse, som han enten helt har forbigaaet eller kun flygtigt har berørt. Hans politiske Virksomhed, som jo egenlig først tog Fart senere end disse Ungdomserindringer er skrevne (1837), saa vel som ogsaa hans mange Rejser til Udlandet, hører vi kun lidet om. Men mest savner man, *fra hans egen Haand*, en Fremstilling af det muntre Liv paa Strandmøllen og paa Springforbi, i hans Forældres og i hans egen Tid, da Gæstfriheden slog Dørene vidt op, ikke alene for det bugnende Bord, men for alle de selskabelige og gemytlige Glæder, som Tiden yndede, og som gjorde det *Drewsenske Hus* til et Hjemsted for en Mængde af Datidens mest udmærkede Mænd og Kvinder fra Videnskabens og Kunstens Omraade. Det var Privatkomediernes og Drikkeviser-

IV

nes Tid, og J. C. Drewsen dyrkede med Iver disse Muser, — men han fortæller ikke selv derom i sine Memoirer. *Barfods Omtale af Livet paa Strandmøllen* er kun lidet tilfredsstillende.¹⁾

Paa den Tid, J. C. Drewsen nedskrev Erindringerne om sin Ungdom, er han trods sine 60 Aar endnu i sin fulde Kraft. Frisindet og fordomsfri, patriotisk op-offrende, virksom og kampivrig, solid og selvfølede gaar han stadig i Spidsen for det unge frisindede Danmark ind i den nye Tid. Krigen 1848—50 var Fremskridtspartiets Løn, og han dør, da han havde opnaaet den, den 25. August 1851.

Udg.

---

¹⁾ Se dog Ejler Nystroms Artikelserie: „Johan Christian Drewsens Erindringer og Breve“ i *Tilskueren*. Marts, Maj og December 1912.